

SLOVENSKI NAROD

Znaja vsak dan popoldne, izvenšede delje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati peti vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru. Inzerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Pokret dezertieriev

Abesinski plemenski poglavarji vedno v večjem številu prestopajo k Italijanom, Abesinci pa pridobivajo domače prebivalstvo v italijanskih kolonijah

Addis Abeba, 15. oktobra. r. Po poročilih dopisnika Reuterjevega urada se vedno bolj širi italofilski pokret v notranjosti Abesinije, zlasti med poglavarji obmejnih plemen. Število odpadnikov z vsakim dnem narašča. Cerkevni poglavarji v Adui in Aksumu so izjavili svojo udanost in zvestobo do Italije. Tudi muslimansko prebivalstvo je po večini prešlo na italijansko stran. Tudi del oficirjev armade rasa Sejuma je zapustil neguša in se pridružil Italijanom, ki obetajo odpadnikom, zlasti oficirjem in poglavarjem visoka in dobro plačana mesta. V mestih, ki so jih zavzeli Italijani, se polagoma vrača normalno življenje. Prebivalstvo, ki se je za časa bojev zateklo v gore in razna skrivališča po gozdovih, se je po večini vrnilo na svoje domove.

Abesinska vlada je izdala sedaj najstrožje ukrepe, da zajeti odpadniški pokret. Vsakogar, ki je le malo sumljiv, da simpatizira z odpadniki, proglase za izdajalca in ga takoj obesimo. Za manjše

prestopke se izvajajo barbarske kazni z odsekanjem ene ali obeh rok, oslepljenjem in sličnimi barbarskimi metodami.

Sledeč italijanskemu zgledu razvijajo tudi Abesinci veliko propagando med domačini na mejah italijanskih kolonij. Skoro vsak dan prihajajo večji ali manjši oddelki domačinskih italijanskih čet na abesinsko ozemlje.

London, 15. oktobra. r. »Daily Telegraph« objavlja mnenje generala Temperleya o najnovejših dogodkih na abesinskih bojiščih, ki pravi med drugim, da pomeni prestopanje abesinskih plemenskih poglavarjev na italijansko stran velevažen dogodek. Italijani se v vzhodni Afriki poslužujejo sličnih metod, kakor so se jih posluževali Francozi, ko so zasedli Maroko. Ze davno prej, predno se je tam pojavila francoska vojska, so znali Francozi pridobiti za svoje načrte vplivne plemenske po-

glavarje. Na sličen način so tudi Italijani že dolgo pripravljali tla za svojo akcijo v Abesiniji. Pri tem so Italijani, kakor kažejo najnovejši dogodki, imeli uspeh in v mnogih pokrajinah je avtoriteta abesinskega cesarja silno padla. Če bo še kateri izmed vplivnejših abesinskih poglavarjev izdal svojega cesarja in se pridružil Italijanom, potem bo po mnenju generala Temperleya abesinska vojna končala z zmago Italije in razpadom Abesinije.

Addis Abeba, 15. oktobra. r. Kakor poroča poročevalec Reuterjevega urada v Adui, je notranja razkožitev v Abesiniji vedno večja. Mnogo voditeljev zapušča centralno vlado. Večje število častnikov abesinske vojske, ki pripadajo četam rasa Sejuma, se je udalo Italijanom. Življenje na ozemlju, ki so ga zasedli Italijani, gre zopet svojo normalno pot. Mnogo Abesincev se je zopet vrnilo v Aduo in okolice.

Knez namestnik Pavle odpotoval v Pariz

Beograd, 15. oktobra. M. Nj. Vis. knez namestnik Pavle, knežinja Olga in knez Arsen so odpotovali v Pariz, odkoder krene Nj. Vis. knežinja Olga v London, da prisostvuje krstu sina vojvode in vojvodke Kentske.

General Živković obolel

Beograd, 15. oktobra. r. Vojni minister general Živković je lažje obolel na hripi in mora po nasvetu zdravnikov par dni ostati v postelji. Včeraj ga je posetila posebna deputacija iz Knjaževca in mu izročila diplomu častnega meščanstva.

Sklicanje Narodnega predstavništva

Beograd, 15. oktobra. r. Predstavništvo Narodne skupščine in senata sta sklicili seje obbeh zvečer na 19. oktober. Seja senata bo dopoldne, seja Narodne skupščine pa najbrže popoldne, ker bo dopoldne se zasedal klub vladne večine, da določi kandidate za skupščinsko predsedstvo.

Veliki rumunski manevri

Bukarešta, 15. oktobra. AA. Pretekli teden so bile v okolici Bukarešte velike vojaške vaje, pri katerih je kralj Karol sodeloval kot vrhovni poveljnik. Vajam so prisostvovali tudi vojaške delegacije Francije, Jugoslavije in češkoslovaške, v Bukaresti akreditirani vojaški atašeji. Ministrski predsednik Tatarescu, ki je obnem minister za narodno obrambo, in mnogo rumunskih generalov. V vili Radauci je bil večer obed, na katerega so bili povabljeni poveljniki vseh armadnih zborov in člani tujih vojaških misij. Kralj Karol je ob tej priložnosti izrazil svoje zadovoljstvo s potekom manevrov pri čemer je ugotovil, da se je rumunska vojska zboljšala tako v opremljenosti kakor v znanju.

Incidenti na rusko-mandžurski meji

Tokio, 15. oktobra. AA. Ruski poslanik Jurenjev je izročil japonskemu zunanjemu ministru Hiroti noto ruske vlade, ki protestira zaradi poslednjih incidentov na ruskomandžurski meji. Japonski zunanji minister je odgovoril, da za sedaj na noto še ne more odgovoriti, ker še ni dobil vseh potrebnih podatkov o incidentih. Obujubil je, da bo pospešil imenovanje obmejne komisije, ki bo v bodoče lahko preprečila sleherni incident.

Vatikanski demanti

Rim, 15. oktobra. AA. Vatikanski uradni list »Osservatore Romano« pravi, da je neki inozemski list objavil lažne vesti, po katerih naj bi bil Vatikan sklenil sporazum z Italijo o prenehanju vojnega pohoda proti Abesiniji.

Na frontah nič novega

Razen posameznih manjših spopadov ni bilo nobenih večjih vojnih operacij

Pariz, 15. oktobra. AA. Agencija Havas je prejela naslednje poročilo iz Rima: Italijanske vojaške oblasti v vzhodni Afriki se sedaj bavijo z vprašanjem, kako bi iz askarskih in drugih domačih oddelkov sestavile posebne četniške skupine, ki bi imele posebne naloge. Na abesinski fronti zadnje dni ni bilo nikakih večjih operacij. Pri Omagerju na skrajnem zapadu Eritrije je prišlo le do neznatnih spopadov z Abesinci, ki so preko reke Setit vdrele na eritrejsko ozemlje. Italijanska vojska je doslej zavojevala ozemlje, ki meri 4000 kv. km in pripada deželi Tigri.

Addis Abeba, 15. oktobra. AA. Posebni poročevalec agencije Havas poroča: V prestolnici se širijo najraznovrstnejši glasovi o položaju na bojiščih. Od 10. oktobra dalje ni bila objavljena o operacijah nobena uradna ali poluradna vest. Zveze med severno fronto in Addis Abebo so še vedno prekinjene. S fronte doslej tudi še ni prispel nikak sel. Novinarji pa še niso dobili dovoljenja, da bi lahko odpotovali na deželo. Vest, ki jih je mogoče dobiti iz zasebnih virov, so zelo redke. Kolikor se je moglo včeraj izvedeti, je položaj vojske generala Kase v pokrajini Agami zelo delikaten in pravijo, da so jo italijanske čete obkrožile. Vlada ne more teh vesti niti potrditi niti demantirati.

Džibuti, 15. oktobra. AA. Poročevalec agencije Havas potrjuje, vesti, da so abesinske čete vdrele v italijansko Eritrejo v bližini francoske Somalije ter tako ločile večji oddelke italijanske vojske, ki šteje nekaj tisoč ljudi in se je ugnil na svojih položajih južno gorovja Musa Ali, od njegove baze. Italijanci so pričelo primanjkovati vode in živila.

Pariz, 15. oktobra. AA. Današnji »Intran sigeant« poroča z Malte, da britanske pomorske oblasti niso pustile v Laveletto italijanske ladje »Garibaldi«, temveč so ji

poslale naproti carinsko ladjo, ki je celih 15 milj pred Laveletto prevzela od »Garibaldi« pošto za Malto.

Izgon inozemcev iz Addis Abebe

Addis Abeba, 15. oktobra. w. Angleško poslanstvo je vse angleške državljane in inozemce, ki so pod njegovo zaščito, pozvalo, naj zapustijo mesto. Moški morajo biti pripravljeni, da takoj odpotujejo. Kakor se doznava, ima ta ukrep svoj izvor v zahtevi abesinske vlade. Abesinske oblasti so haje celo namignile, da bodo morale izdati nasilne ukrepe, ako inozemci ne bi prostovoljno zapustili mesta.

Anglija proti bombardiranju Addis Abebe in Diredave

London, 15. oktobra. AA. Britanski poslanik v Rimu je opozoril italijansko vlado, da sta Addis Abeba in Diredava odprti mesti s precejšnjim številom tujega prebivalstva. Reuterjev urad doznava, da je ta korak britanskega poslanika v zvezi s skupnim poročilom tujih poslanikov v Abesiniji, ki naglašajo med drugim, da obstoja nevarnost bombardiranja Addis Abebe in Diredave iz letal. Verjetno je, da bodo tudi zastopniki drugih držav podobno intervenirali. Državni podtajnik zunanega ministrstva Svirch je odgovoril britanskemu poslaniku, da bo obvestil italijansko vrhovno vojaško poveljništvo o tej demarši britanskega poslanika.

Anglija ne bo odnehala

Po izjavi angleškega finančnega ministra se Anglija ne bo pustila več izigravati

London, 15. oktobra. AA. Agencija Reuter poroča: V Glasgowu je imel včeraj finančni minister Neville Chamberlain na nekem zborovanju velik govor, na katerem je posebej poudaril:

Italijanski ugovori Anglije ne bodo odvrnili od njenega namena. Izjavili smo, da smo pripravljeni pristati na italijanske legitiimne težnje, če se opusti sleherni vojna. Tudi ko je Italija že prišla z vojno, še vedno nismo umaknili te svoje besede in tudi nismo poskušali za seboj zapreti vrat. Italijani pa očitno izigravajo to naše popuščanje. Njihovo zadržanje pa ne kaže, da jih dejanska navdaja prijateljsko razpoloženje napram Angliji.

Anglija in Egipt

London, 15. oktobra. AA. Glede vesti o sklenitvi defenzivne pogodbe med Veliko Britanijo in Egiptom, poudarjajo angleški merodajni krogi, da je Anglija na osnovi angleško-egiptske pogodbe dolžna braniti Egipt proti zunanjim napadom. Nov element v egiptsko-angleških odnosih so le vojne odredbe, ki jih je izdala angleška vlada na osnovi te pogodbe. Demantirajo se tudi vesti, da bi nameravala angleška vlada posredovati med Egiptom in DN. Verjetno je, da bo Egipt sprito svojih tesnih zvez z Anglijo sodeloval pri izvajanju sankcij, kolikor mu bodo dopuščala njegova sredstva. Zaradi tega pa še ni potrebno, da bi se vdani v družbo narodov.

Iz Aleksandrije poročajo, da je kedivska pošto-paroplovna družba, ki je doslej vzdrževala blagovni promet med Aleksandrijo,

Pirejem, Neapljem, Genova in Marseillom, sklenila ukiniti sprejemanje blaga, ki je namenjeno v italijanske luke.

Egiptске vojne priprave

Kairo, 15. oktobra. o. Po vsem Egiptu se z veliko naglico nadaljujejo vojaške priprave. Povsod se vidijo večji in manjši oddelki vojaštva, ki potujejo na mejo. Železniški promet se je zelo povečal, kar prevažajo v obmejne kraje velike tovorne vojaške materijale in živil. Okrog egiptskih mest so postavili protiletalske baterije. Med angleškim in egiptskim vrhovnim poveljstvom je bil dosežen sporazum, da prevzamejo Angleži, v primeru vojne poveljstvo tudi nad egiptskimi vojaškimi silami. Sploh je egiptska vojska stalno na manevrih. Tudi angleško vojno brodovja okrog Aleksandrije ima velike streliške vaje.

Protestna stavka v Siriji

Jeruzalem, 15. oktobra. AA. Po informacijah poročevalca DNB je arabski nacionalni omladinski pokret v Siriji sklenil pridržati 18. t. m. po vsej večjih mestih protestno stavko proti italijanskemu vpadu v Abesinijo. Stavka bo trajala nekaj ur.

Mussolinijeva zahvala Avstriji

Dunaj, 15. oktobra. AA. Kancelar dr. Schuschnigg je prejel od Mussolinija brzojavko, v kateri mu čestita zaradi stališča, ki ga je Avstrija zavzela v Zenevi.

Obvezno glasovanje v Grčiji

Kdo bo brez opravičila izostal, bo občutno kaznovan — Maksimiranje cen — Podaljšanje vojaškega roka na dve leti

Atene, 15. oktobra. r. V zvezi s pripravami za plebiscit ki bo 3. novembra, je nova grška vlada pod predsedstvom generala Kondilisa izdala nove odredbe, s katerimi se v nekaterih točkah spreminja zakon o plebiscitu, ki ga je sprejela Narodna skupščina. Nove odredbe določajo, da je glasovanje za vsakega grškega državljana obvezno. Kdor ne bo glasoval in se ne bo mogel opravičiti z boleznijo ali kakim drugim tehtnim zadržkom, bo kaznovan z zaporom in denarno kaznijo. Enaka kazen bo zadela vsakogar, kdor bi odvrčal ljudi od glasovanja. Vlada je na sotočju seji sklenila ustanoviti ministrstvo za delo in posebno državno podtajništvo za določevanje cen življenjskih potrebščin, stanovanj itd. Uvede se zopet guverner za otočje. Za guvernerja bo najbrže ime-

novan pirejski narodni poslanec Perikles Bubulis.

Atene, 15. oktobra. r. Danes je bil objavljen dekret, s katerim se podaljša rok vojaške službe v Grčiji od enega na dve leti. Vojni minister pa je pooblaščen, da sme znižati vojaški kadreski rok na 18 mesecev. Obsedno stanje, ki je bilo proglašeno o priški monarhističnega prevrata, še ni ukinjeno.

Borzna poročila.

Curth, 15. oktobra: Beograd 7.-, Pariz 20.23, London 15.06, New York 307.-, Bruselj 51.06, Milan 24.96, Madrid 41.93, Amsterdam 208.-, Berlin 122.90, Dama 57.-, Praha 12.31, Varšava 67.33, Baka rešta 260.

Anglija bo prekinila odnošaje z Italijo?

Anglija namerava prekiniti diplomatske odnošaje z Italijo in pričakuje, da bodo njenemu zgledu sledile tudi druge države — Vznemirjenje v Parizu

Pariz, 15. oktobra. r. Po poročilu agencije Havas namerava angleški minister Eden sredi tega tedna odpotovati iz Zeneve v London, da se udeleži važne seje angleške vlade. Na tej seji bo podal obširno poročilo o položaju v Zenevi in o sankcijskih sklepih proti Italiji. V zvezi s tem se zatrjuje, da namerava angleška delegacija v Zenevi predložiti angleški vladi, naj sklene prekinitev diplomatskih odnošajev med Anglijo in Italijo. V poučenih krogih za-

trjujejo, da so se v tem pogledu že vršili razgovori med angleško vlado in angleškimi dominioni ter da so dominioni že pristali na ta sklep. Pričakujejo tudi, da bo ta akcija naletela na ugoden odmev v mnogih evropskih državah, ki bi se pozneje pridružile temu sklopu Anglije. Pariški krogi si prizadevajo, da bi odvrnili Anglijo od tako usodnega koraka, ker bi bile s tem pokopane poslednje nade na dosego sporazuma.

Skok cen v Italiji

Zaradi velikega povpraševanja po blagu so vse cene poskočile in dosegle najvišje stanje po svetovni vojni — Strogi ukrepi vlade proti vojnim dobičkarjem

London, 15. oktobra. r. Rimski dopisnik »Timesa« poroča, da so zavladale v Italiji že docela vojno-gospodarske razmere. Cene so tako poskočile, da so višje, kakor kdajkoli po svetovni vojni. Premožnejši ljudje so začeli v strahu pred pomanjkanjem blaga na debelo kupovati zaloge živil, obleke mila in raznih drugih potrebščin, ki jih v vojnem času običajno primanjkuje. Tudi trgovci so začeli nabavljati velike zaloge, zaradi česar so oblasti izdale stroge ukrepe proti kupčenju blaga. Vsak trgovec, ki preko normalnih potreb kopiči zaloge, je strogo kaznovan z zaporom in globo, vrhu tega pa mu zaplenijo blago. Novo uvedeni monopol za premog drži zaenkrat cene nizko, vendar pa se pojavlja splošno pomanjkanje premoga. Ljudje smejo kupovati premog samo pri železniški upravi proti posebnim nakaznicam. Hoteli, restavracije in druge javne ustanove dobivajo samo po eno četrtino tece, kar so doslej trošile. S strogo štednjo hoče vlada obrežati gospodarske sankcije proti Italiji. Na finančnem polju nimajo Italijani nobene bojazni pred zaporo kreditov. Vlada namerava kot protukrep mobilizirati in prodati vse vrednostne papirje, ki so last italijanskih državljanov in si na ta način zagotoviti potrebne količine deviz. Blago, ki ga bo odslej Italija kupovala v inozemstvu, bo plačala v gotovini. Nekatere države so že temu primerno uredile svoje devizne predpise.

Stanje zlate rezerve

Rim, 15. oktobra. r. Italijanska Narodna banka je objavila svoj izkaz po stanju 30. septembra, torej tik pred izbruhom vojne v Abesiniji. Toda že ta izkaz kaže na posledice italijanskih napadov, da vzdržuje finančno breme abesinske ekspedicije. Zlata rezerva je od

20. septembra padla za 38 milijonov na 4.251 milijon, to je za 453 milijonov manj kakor je bilo ob koncu avgusta in za celo milijardo manj, kakor je bilo stanje koncem julija. Če bo tako naprej, bo zlata rezerva italijanske Narodne banke v osmih mesecih likvidirana odnosno izčrpana. Obtok bankovcev je znašal ob koncu septembra 15.271 milijon ter se je v teku zadnjega tromesečja povečal za celi dve milijardi.

14 parnikov z vojaštvom na poti v Afriko

Rim, 15. oktobra. o. Odkar sta odpotovala v Afriko maršal Badoglio in državni podtajnik Lessona, je odplulo iz italijanskih pristanišč 9 parnikov z novimi kontingenti vojaštva in veliki tovari vojnega materijala in orožja, na odhod pa se pripravljajo neapeljski luki še nadaljnjih 14 parnikov.

Parnika »Piemonte« in »Toscana«, sta odpeljala vojaštvo divizije »Sila« in zastavo 19. pehotnega polka.

Angleške vojaške priprave v Somaliji

Djibuti, 15. oktobra. d. V pristanišču Zeile v Angleški Somaliji se opaža že nekaj dni živahno vrvenje. Kakor pripovedujejo potniki, ki so prispeli iz Zeile v Djibuti, so Angleži luko razširili in poglobili tako, da jo morejo uporabljati tudi vojne ladje. V neposredni bližini pristanišča so zgradili v vsej naglici letališče, na katerem morejo pristajati iz Adena prihajajoča letala. V pristanišču Zeile je mogoče prispeti s parnikom iz Adena v 12 urah. Kakor znano, so Angleži ponudili Abesincem to mesto v primeru mirne ureditve spora z Italijo kot izvozno luko,

Griza v Krški dolini

Le s preventivnimi ukrepi bomo obvarovali ljudstvo zdravje in ga obvarovali škodo

Žužemberg, sredi oktobra. Opravki so me pripeljali v gornjo Krško dolino. Kdor hoče priti v žužemberk, mora izstopiti v Stični. Ta je sicer odmaknjena od železniške proge in glavne ceste na nasprotno stran, kraj ob progi pa se imenuje Ivančna gorica, kjer pričakuje potnike pri jutranjem ljubljanskem vlakom skromen avtobus, ki vozi proti žužemberku.

Smuknili smo s samodrečim mimo goštin ob progi in Sokolskega doma, nove lične stavbe, kjer čista zavetje v ostrem ovinku in preprečka skozi visoko naložene skladovnice tramovja železniško progo. Res, zelo nepregleden prevoz preko proge! Pred dobrim tednom je tamkaj pregazila lokomotiva ugodnega dolenjskega veleposelnika. — ki je zapustil 18 gruntov. Zaradi teh skladov tramovja ni opazil prihajajočega vlaka ter je privozi s svojim vozom prav v lokomotivo.

Brzo švigamo mimo Muljave, kjer se je rodil opevalec dolenjskih gradov, cerkva in prihod Jože Jurčič. Ovinki sem, ovinki tja in kmalu ugledamo na desnici prijazno vasico, ki se je utovarila k izvinu reke Krke. Vas se imenuje Videm, poznajo pa jo le pod imenom Krka. Nato drči naše vozilo po zanimivi pokrajini vstric Krke. Pisan, zanimiv svet in je škoda da ga naši Ahasverji premalo posejajo.

Pa pustimo krajne zanimivosti mične doline. Danes gre beseda boleznim. ki se je nasejala h Krki. Med potjo smo srečali gospoda na kolesu, oblečenega v črno salonsko suknjo.

«Glejte no, tam le se pa pelje smiselni fajnštvo župane, se je oglašal eden izmed sopotnikov, temu pa ne dam danes roke, bi me okužil z bacili grize. Saj jih je njegova fara vsa polna, in je tam skoraj vse bolno za grizo.»

V strahu je povprašala neka gospodična: Potem pa je celo nevarnost, da se nalezemo boleznim tu v avtobusu, pa jo je takoj prekinil sofer: »Kako neki, saj ne vzamemo nobenega z ene strani v voz. Imajo krajeno zaporo, da ne smejo z doma. Ko izstopimo, se takoj nalezemo... sicer ne bacilov, temveč novic o grizi, ki strahotno divja po teh krajih.

Res, obupno je po teh prijetnih domovih. Dolej je bila najbolj prizadeta župnija Smihel, kjer se je raznesla bolezen v začetku septembra. Le tri dni so imeli šolo, pa so jo morali po odredbi oblasti zopet zapreti. In od tistih dni je v Smihelu hudo.

Sedaj je že ugotovljeno, kako je nastala bolezen. Zanesel jo je neki fantiček iz precej oddaljenih krajev na Dolenjskem. Za grizo sta mu zbolela namreč oče in mati. Da bi fantička obvarovala pred obolenjem, sta ga poslala k stari materi v Valično vas, fantiček je prinesel kar bolezni z seboj. Zato ga je kar na hitro zagrabila bolezen v novem domu in v treh dneh je bilo po njem. Okoličani seveda niso vedeli, na kakšni boleznim je otroče umrlo. Revček se jim je seveda smilil in po stari lepi navadi so prišli še celo k mrliču vasovat ter so ob njem prebili vso noč... Od tistega časa se je bolezen raznesla, kakor bi jo razpil Pastirji, so se je nalezli med seboj na paši, mladina pri igri in tako je val nesreče zahteval v kratkem na stotine obolenj.

Ljudje splošno boleznim niso smatrali za nevarno, ko pa je zapel navček, že pomnoženo so se zbal. Bolnike so vozili sprva v novomeško bolnico kar na vozi, in tako raznesli bolezen tudi v kraje proti Novemu mestu.

Sebe grozotno napredovanje bolezni je odprlo očem tudi tistim, ki niso videli splošne. Četka da je treba točno izvršiti vse obrambne ukrepe. Ljudstvu so z nasveti pristopili na pomoč župnik g. Županc in smihelsko učitelstvo, higijenski zavod pa

je poslal na pobudo navedenih zdravniških dr. Korbarja, ki si je uredil svojo ambulanco v župnišču. V smihel sta dospela tudi dva sanitetna avtomobila, ki prevažata bolnike deloma v ljubljansko bolnico, v novomeško bolnico. Sedaj so še tretji teden v smihelu dr. Korbar, dva soferja in desinfektor. Dolej je bilo prepeljanih okrog 160 hujše bolnih v bolnico, ostali pa se zdravijo doma. Nad 1000 ljudi je dobilo preventivna zdravila, kapljice proti grizi.

Gospodarsko je ves kraj nad vse močno prizadet. Ljudje so bolni in ne morejo opravljati kmetijskih del. Koliko trpi domače gospodarstvo zaradi izgube delovnih moči, pa tudi drugače je prizadet ves okraj! Saj veljajo zdravilne kapljice za okrog 20.000 Din, s prevozom v bolnico pa znašajo stroški zaradi grize nad 100.000 Din.

Najbolj so prizadete družine tistih, kamor je posegla smrt. Dolej je umrlo v smihelski fari 10 ljudi, med njimi 3 gospodari in 3 soljarji, v vsej krški dolini in na Dolenjskem pa je okrog 30 smrtnih žrtev.

Kakor kažejo znaki, bolezen v smihelski župniji poslednje dni še poenostuje, pravijo pa da se zdaj širi na sosednje kraje proti žužemberku Budgajni vasi, Gradenci in Lipju. V St. Lovrencu je obbolelo v enem dnevu 18 domačinov.

Po mnenju domačinov se je bolezen zato tako močno razširila, ker se ljudje že splošno niso ravnali po navodilih, ki jih obramba bolezni zahteva. Oblasti, ki so bile pozno obveščene, so pristopile na pomoč, šele takrat, ko je bilo že mnogo ljudi bolnih. Glavni vzrok bolezni pa je v tem, ker je ta predel Dolenjske socialno in higijensko zelo zapostavljen. Ureditve gnojnic in preskrba z dobrim in zdravim pitno vodo je zahteva, katere izpolnitve naj asanira kraje ob gornjem toku Krke.

Vzrok tragedije na Sušaku

Sušak, 14. oktobra. Obmejna policija na Sušaku je dobila iz Trčica informacije o pravem vzroku samomora Draga Bučinela in šivlje Dušinke L. iz Kranja, s katero je imel Bučinel že več let ljubavno razmerje. Bučinel je bil iz Gorice, l. 1930 se je po preloženju z ženo in 3 otroci v Trčico, kjer je bil sofer avtobusnega podjetja, ki vzdržuje avtobusni promet na progi Ljubljana—Trčica. Bučinelova žena Margareta pričakuje četrtga otroka. Na dan pred samomorom ji je napisal moč obširno poslovilno pismo, v katerem pojasnjuje vzrok svoje ga obupa. V podrobnosti je težko prodreti v tajno skupne smrti obeh zaljublencev, pač se pa da iz pisma dognati glavni vzrok samomora. Vse kaže, da ljubavno razmerje z Darinko ni ovrnilo Bučinelove zakonske sreče, pa morda Bučinelova žena sploh ni vedela za možovo ljubavno razmerje z drugo. Bučinel ji namreč v pismu vse natančno opisuje, končno pa tudi pove, zakaj gre v smrt. Njegovo pismo spominja bolj na pismo, ki ga piše dober prijatelj dobremu prijatelju. Bučinel je pa imel ljubavno razmerje tudi z neko Ivanka, s katero sta se večkrat prepirala. Tudi Ivanka je z njim zanosila, ker ga je pa Darinka bolj ljubila, se ji je dal pregovoriti, da sta šla skupno v smrt. V pismu pravi Bučinel:

«V petek ob 11.30 se odpeljeva z Darinko s čolnom na širno morje in tam se ustreliva. Cenen grob nama bo sinje morje brez ceremonij in brez stroškov. Oprostite mi, prosim, ta korak, ker drugače ne morem. Prijazni so z usodo. Jaz grem veselo v smrt. Glej, da ne boš žalovala za menoj in da ne boš žalostna z mojo nedolžno dečo. Če ti ni mogoče vzdrževati mojega otroka, jih izroči v oskrbo tržiški občini. Tebi je poslala Darinka hranilno knjižico za 17.000 Din in daruje ti hišo v Kranju. Ne jemlji si tega koraka k srcu. Želim ti boljše življenje, nego si ga

imela z menoj. Obvesti o tem moje braće, da naj mi oprostijo.

Iz tega pisma se da vsaj približno domnati vzrok tragedije. Trupel še niso našli.

Žene nikdar več.

Dvoboj na dnu morja

Obrambne vaje na Jesenicah

Jesenice, 15. oktobra. V soboto 10. t. m. ob 15.30 to na Jesenicah obrambne vaje proti sovražnemu napadu iz zraka. Na alarmni znak, da se namenu mestu bližajo sovražna letala, se mora prebivalstvo brezopojno umakniti na varno. Signal, da se bližajo sovražniki, bo dala tovarniška sirena in železniške lokomotive, ki bodo nepretrgoma tulile in pisale tri minute, plat zvona bo bil tudi tri minute.

Z vseh cest in ulic se mora prebivalstvo takoj umakniti, da se to moglo reševalno moštvo svobodno gibati. Orožnikom in rediteljem se morajo vsi brez izjeme pokoravati. Reditelji bodo imeli na rokavih rdeče trakove, moštvo ekip pa bo imelo na rokavih trakove rdečega križa. Vsi, ki bodo ob alarmu na cestah, se morajo nemudoma umakniti v najbližje hiše, oni pa, ki bivajo v bližini hribov, pa na hribe in tam skriti čakati, da bo vaje konec, ki to signalizirajo s polminutnim pretrganjem tujenjem tovarniške sirene, življenjske železniških lokomotiv in zvonjenjem z vsemi zvonovi v župni cerkvi. Prostori in objekti, ki bodo »zastrupljeni« s plini, bodo označeni v napis »zabranjen prehod, zastrupljeno zemljišče« itd. in bodo zastrženi s reditelji.

Stavka v tovarni „Šešir“

Skočja Loka, 16. oktobra. Položaj v tovarni „Šešir“, kjer je delavstvo od petka v stavki, se tudi danes ni izboljšalo. Mir in red ee nieta kačila. O vsrkih stavke doznavamo še nekatere podrobnosti. Med podjetjem, ki je last Zadržne gospodarske banke, in delavstvom je sklenjena kolektivna pogodba, na obojestransko trimesečno odpoved. Ta pa s stavko ni v nobeni zvezi, ker ni bila odpovedana iti z ene, niti z druge strani. Vzroki stavkovnega gibanja so izven nje in gredo predvsem za ureditvijo mezd, ki bi nekako same po sebi regulirale tudi takozvano kategoriziranje, ki stopa sporedno z vprašanjem mezd. Podjetje z svojege stališča na zahteve delavstva še ni svezelo, ker se upravniki svet, ki mu načeljuje dr. Štokar, še ni sestel. Zato bi bilo o razvoju dogodkov trenutno še preuranjeno govoriti, vsekakor pa je pričakovati, da se v najkrajšem času prične med prisadela strankama pogajanja. Davi so za nekaj časa izprli tudi p. sarniško soproje, ki pa je moglo takoj na delo, čim je bilo zagotovljeno, da se ne bo uporabljal za produktivno delo, tedaj oni, ki ga sicer vrši delavstvo. Stavka, katere se udeležuje vse delavstvo, je predmet splošnega zanimanja. Našo večerajšjo vest glede zanimanja Din 52.000 in Din 140.000 popravljamo, v točko, da so mislije vsote za celo leto in ne za en mesec.

Iz Kamnika

Lep koncert. — V soboto je priredil krajevni odbor protituberkulozne lige v kino dvorani koncert, na katerem je iznklonjenosti sodelovalo delavsko pevsko društvo »Solidarnost« pod vodstvom dirigenta g. Franceta Vidmarja. Zbor nam je predvajal sicer pesmi, s katerimi je letos na svojem koncertu že enkrat nastopil, vendar je tudi to hvalevredno, ker nam dokazuje, s kolikim razumevanjem spremlja naše delavstvo delo protituberkulozne lige za ustanovitve protituberkuloznega dispanzerja. Udeležba od strani občinstva sicer ni bila velika, vendar je bila z ozirom na to, da smo ta koncert že enkrat slišali, za kamniške razmere zadovoljiva.

Vaja za obrambo proti zračnemu napadu se je vršila v nedeljo dopoldne. Pri vaji so sodelovali: gasilska četa iz Kamnika, industrijska gasilska četa smodnišnice in val oni kamničani, ki bodo v času

ko bi se nam bilo res treba braniti proti zračnim napadom ostali v pretepem kamniku. Vaja se je izvršila v vsornem redu in s veliko discipliniranostjo vsega prebivalstva, vendar bodo kamniške ulice v slučaju resnega napada gotovo bolj prazne kot sedaj, ko je skoro celi kamnik pasesl črbece po ulicah in s tem oviral delo reševalcev.

Na odloženje kadrovskega roka so bili posrvari naši priljubljeni fantje gg. Zika Ivan in Cerar Avgust. — Naj jim bo puščica lahka!

Iz Celja

— Interesanti za aboma v celjskem gledališču se obveščajo, da je rok za prijavo abonentov podaljšan do petka 25. t. m. Prijave sprejema knjižarna Domovina na Kralja Petra cesti.

Zanimivo predavanje bo priredil mladinski odsek celjske »Sočec« v sredo 16. t. m. ob 20. v lokalu »Sočec« v Narodnem domu. Predaval bo g. dr. Mikuletič o Abesiniji. Vabljeni vsi člani in prijatelji »Sočec«.

— V spomin v svetovni vojni padlihter umrlih tovarišev invalidov in vojni vdov bo priredil krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju v nedeljo 20. t. m. žalni dan. Ob 8. bo masa v župni cerkvi sv. Danijela. Krajevni odbor vabi k masi vse tovariše, člane in občinstvo, ki je v vojni izgubilo svoje.

— Živinski in kramarski sejem, imenovan Uršuljini sejem, bo v Celju v ponedeljek 21. t. m.

— Umrta sta v nedeljo: v Celju (Samostanska ulica 4) v starosti 61 let znani brusar Pavel Blasutto, na Zg. Hudinji pa 67 letna posestnica Barbara Guškova.

— Tatvine koles brez konca in kraja. V nedeljo okrog 9. dopoldne je nekdo ukradel posestnici Heleni Skaletovi iz Celja na Zg. Hudinji novo, 1600 Din vredno, črna pleskano žensko kolo znamke »Feldpost«, tov. štev. 87.570, evid. štev. 2 — 12.138—3.

V ponedeljek med 8. in 9. dopoldne pa je neznan storilec izmaknil mesarskemu pomočniku Martinu Breku izpred neke goštinne v Zavodni 1.750 Din vredno, črna pleskano moško kolo s tov. štev. 1.402.149 in evid. štev. 2 — 102.330 — 3. V zadnjih dveh tednih je bilo v Celju ukradenih že 15 koles. Tatov, ki izvršujejo svoj posel sistematično še niso našli.

Iz Maribora

— Letala so napadla Maribor. Včeraj točno ob 14. uri popoldne so priletela nad Maribor sovražna letala. Vse sirene v mariborskih tovarnah so tarbno zabulile. Raznobarvne izstreljene rakete so naznanile nevarnost. Promet po mestu je zastal, ljudje pa so se podali v najbližja zatočišča, največ pa jih je bilo na prostoriščih, določenih za opazovanje zračnega napada in obrambe. Nekaj sekund nato so padle na mesto že prve bombe in na več mestih je začelo »goret«. Takoj so bili na mestu mariborski in okoliški gasilci, ki so v maskah že po nekaj minutah pričeli z gašenjem gorečih objektov. Tudi reševalci so imeli mnogo dela, saj so morali zdaj tu, zdaj tam na pomoč od plina »zastrupljenim« ljudem. Tudi vojaštvo je zelo dobro izvedlo protinapad in skušalo sestreliti letala. Pokalo je gorelo in letala brnela... Po 30 minutah pa je bilo vse končano.

— Viljem Werner: »Medvedji ples«. To bo naslednja dramska novost, ki bo njena premiera koncem te tolna. Delo je zanimivo in pisano z izbornim razumevanjem odra. Je srednja zmes veseloligre in drame, tako da pride vsakdo na svoj račun. Režijo vodi glavni režiser s. Kovč. Sodelujejo: Savinova, Gorinškova, Rašbergerjeva, Barbičeva, P. Kovič, Gprinšek, Grom, Nakret, Harnstovč, Košič in Košuta.

— Skratice razsaja. Zadnje dni je v Mariboru zbolelo več šolskih otrok za skratico. Bati se je, da ne nastopi epidemija. Več razredov je moralo pouk za en dan ukiniti, da se sode desinficirajo.

— O ta nesrečna ljubzen. Včeraj so pripeljali v mariborsko bolnico 24 letnega delavca Franca P. iz Delavske ulice Mladi Franc je bil nesrečno zaljubljen in si je zaradi tega prereza žile na roki.

— Pajman na Semmeringu. Te dni je dobil brat zloglasnega vplavilca Pajmana Franc Pajman, ki odseveda kazen v mariborski kaznišnici pismo s Semmeringa. Začudil se je, da mu piše zasledovani brat, o katerem je menil, da je v Ljubljani. Vlomilec obžaluje, da mu ne more nitešar poslati, ker so sedaj zanj zelo slabi časi.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4. 7. in 9 1/2 uri premiera

DOUGLAS FAIRBANKS

kot nesmrtni

DON JUAN

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.

— Po novejci ustrelli prijatelja. Preteko nedeljo se je pri Sv. Katarini pri Vurberku pripetil zelo tragičen dogodek. Franc Oča, 32 letni delavec je gledal prijatelja, ki je četli puško. Nenadoma pa se je puška po nesreči izpraznila in izšel je zadeli Oča v trebuh, krogla pa je izstopila na hrtu. Smrtonedavni ranjenec, ga Oča so prepegljali v mariborsko bolnico, kjer se nesrečnež bori s smrtjo.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 15. oktobra, katoličani: Terezija, Radoslav

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matia: Ptičar
Kino Ideal: Don Juan
Kino Sloga: S križem in mečem
Kino Union: Chopinov poslovljni valček

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Rsljeva cesta 1, Bihovec, Kongresni trg 12, Mr. Nada Komotar, Vič — Tržaska cesta.

Iz Litije

— Za pospeševanje sadjarstva. Kakor vsako leto, bo razdelil sreski kmetijski odbor, ki mu načeljuje zagorski učitelj g. Ljotje Klenec, tudi letos našim kmetovalcem večje število sadnega drevja. Interesanti ga bodo dobili po polovici ceni, ki bo znašala okrog 4 Din za komad. Vsak kmetovalec lahko zaprosi največ za 25 dreves. Zasadi lahko strjeni ali pa poljski nasad, vendar vse po navodilih sreskega referenta g. Susterskega. Prijave sprejemajo vse občine litijskega sresa, sadjarstva in kmetijske podružnice. Naročila je oddati čim prej, v prijavi pa naj bo navedeno, katero sadno sorto prostee želi.

— Zaključni račun naše občine. Na zadnji odbotvi seji so obravnavali tudi občinske zaključne račune za leto 1934. 1935. Dohodkov je bilo 466.721.61 Din, izdatkov pa 388.998.99 Din, da znaša prebitok 77.722 Din. Ubožni sklad, ki so za tudi pregledali, pa izkazuje 31.131.25 Din izdatkov, ki se krijejo s prav tolikimi dohodki.

— Dve novi gostilni. Te dni smo dobili v Litiji dve gostilni. Gospa Anel Lalajovic je otvorila gostilno v Modčevci hiši na Glavnem trgu, kjer je že bila svoj čas gostilna pri Fortuni. Gostilna ima tudi prenovljeno kegljišče. Na meji Fritice in Grblina pa je otvoril v nedeljo novo gostilno kovaški mojster g. Gojko Vidovič. Sobe in pohištvo mu je v narodnem slogu izdelal Kmetijski inženirski inženir, za balinanje pa bo preuredil obsežen vrt.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 15. oktobra. Potniki gorenjskega vlaka, ki prihajajo običajno ob 8.06 v Ljubljano, so davi doživeli v Vižmarjih majhno senzacijo. Kar naenkrat se je vlak sredi proge sunkoma ustavil in ko so potniki radovedno pogledali skozi okno, so videli, kako nekdo teče na svo moč, kmalu za njim se je pa tudi pojavil orožnik. Bil je zloglasni tat koles in pustolovec Ivan Istenič, rojen 1896 na Kovskem vrhu. Orožniki so ga bili zjutraj pripeljali iz Kranjske gore, med vožnjo je pa v Vižmarjih skočil z drvečega vlaka in ušel. Zasledovali so ga delj časa, vendar je srečno odnesel pete.

Ljubljanska policija je prejela iz Zagreba obvestilo o dveh mladih fantičih, srednjosolcih, ki ju je želja za pustolovčinami gnala po svetu. Branko Aljinović, učenec V. razreda realne gimnazije, rojen v Zadru, in Stanko Brajša, učenec IV. razreda realne gimnazije, rojen leta 1920 v Dolnji Stubici, prvi sin trgovca, drugi pa sin odvotnika, sta bila že od nekdaj nagnjena k pustolovčinam. Rada sta zahajala v kino in navduševala za divji zapad, a v zadnjem času jima po glavi rojila samo Abesinija. 8. oktobra sta odšla kakor običajno vsako jutro v šolo, domov se pa nista vrnila in ju se danes pogrešajo. Fanta sta precej nadarjena, Branko lepo poje, a Stanko igra klavir. Ni izključeno, da se hočeta tako preživljati.

Branko je precej visoke postave, nazaj počesanih las, nosi svetlo obleko in svetel površnik, temen klobuk na glavi. Stanko je tudi visoke postave, kostanjevih, nazaj počesanih las, podolgačnega obraza, oblečen je v svetlo obleko in nosi očala. Kdor bi ju videl, naj to javi policiji.

Davi je bil aretiran brezposelni pekovski pomočnik Jakob F. doma iz Logateca, ki ga zasleduje sodišče na Vrnskem zaradi tatvine. Fant sicer zatrjuje, da je kaznen že odsedel v Celju, kljub temu ga je policija obdržala v zaporih. — V neki gostilni v Krakovski ulici sta se zaradi ženske pred dnevi sprla 31 letni Ludvik P. rojen v Nemčiji in pristojen v Zabukovje ter delavec Blaž Dolenc. Med preprirom je Ludvik Blaža dvakrat nevarno drognil z nožem med rebra, da so ga morali prepegljati v bolnico. Policija je Ludvika aretirala, po zaslišanju pa izpustila, a zaradi težke telesne poškodbe se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Točnost nad vse. Potnik praškemu soferju: Odpeljite me, prosim, hitro v ulico 28. oktobra. — Katerega leta, prosim?

MARU SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Tem bolj se, ker sem bil povrh trdno prepričan, da tudi zate ni druge poti. Ako sem hotel s tvojo zvezo z Ervinom rešiti Silanovino, tega nisem hotel samo zaradi sebe, marveč tudi zaradi tebe; prav za prav še veliko bolj zaradi tebe in tvojih bodočih otrok. To sem pa bil dolžan tudi svojim prednikom, ki so Silanovino ustvarili ne le za sebe, ampak enako za mene, za tebe in za vse, ki še pridejo. Težo te žrtve je zmanjšala zavest, da te sihim v zakon s človekom, ki te ljubi z vso svojo ljubeznijo, je dober, mehek in plemenit. Ako se mu kljub temu nisi mogla približati tudi s srcem, tega ni kriv on, ki je gotovo vsaj v enaki meri žrtev tega zakona, kakor si ti. Premisli to in prepričan sem, da mi ne boš ugovarjala.

«Res je, vse je res...» je kriknila Sida, planila kvišku in se ga oklenila. «Oče... Zakaj sem tako nesrečna? Čemu si me zadel še ti tja, kjer me najbolj boli?»

«Ker čutim prav tako, kakor čutiš ti, četudi tega dostel nisi vedela.»

«Kaj naj storim? Z Ervinom ne morem živeti, a zapustiti ga, nimam poguma...»

«Ne stori zaenkrat ničesar. Prepusti usodi. Našla bo morda sama najboljši izhod. In — vrni se domov. Tu, proč od doma so tvoje misli še bolj bolne. Doma jih lahko zaposliš z delom. Si že kdaj poizkusila zdraviti se z delom? Ne. Zdravila si se z obupom, otopeno vdanostjo, vero in z vsem mogočim, samo z delom se nisi. In vendar je delo najboljše zdravilo; utrjuje telo in ubija neplodne misli. Vrni se domov!»

«Bojim se ga.»

«Dokler si tu. Ko boš doma, bo strah izginil. Uredi si tam življenje kakor ti je drago, ničesar ti ne svetujem in ničesar ti ne odsvetujem. Le eno te prosim: bodi previdna, dokler se dokončno ne odločiš, kajti dobro vem — kljub vsem tvojim prejšnjim razburjenim besedam — da se dokončno le še nisi odločila.»

«In če se odločim za ločitev zakona z Ervinom? Kaj boš storil?»

«Ničesar...»

«Zares ne...»

«Ne...»

«Boš žrtvoval zaradi mene Silanovino?»

«Ne bo druge poti.»

«Se boš vdal v usodo človeka, ki je izgubil vladarstvo?»

«Zguglji so ga cesarji in kralji, vsi večji kakor jaz, ko sem samo Silan!»
«Hvala ti! Danes čutim morda prvič v življenju, da si mi resnično oče.»
«Prej sem ti pa bil divja zver. Žalila si me kakor...»

«Odpusti mi! Trčil si brezobzirno ob mojo trmasto upornost in samovoljnost. Na napad nisem mogla odgovoriti drugače kakor s protinapadom. Sedaj pa čutim, da sem mirnejša in pogumnejša, ko si tudi ti ob moji strani.»

«Vedno...»

«Da, ostani vedno! Potem bom gotovo našla pot k cilju, pa naj bo že tak ali tak...»

«Se torej vrneš domov?»

«Ne morem ti še obljubiti. Potrpi malo, da zberem trezno svoje misli.»

«Koliko časa?»

«Vsaj še dan ali dva.»

«Dobro. Poudržišjem se vrnem k tebi. Ne maram, da bi se vračala z možem. Z menoj ti bo lažje.»

«Da, lažje.»

Silan se je poslovil in odšel. Ko je sedel v avtomobil in je sofer pognal motor, si je zadovoljno pomel roke:

«Prekletlo! Preizkusiti sem moral vse taktike, preden sem zadel pravo. Sedaj vsaj vem, kod ji je mogoče do živga. Po tej poti bom hodil. Ne bo imela poguma. Ko bo doma, jo bo lažje ločiti od tega prekletega zdravilnika in spet privzati na moža. O, ne, ni še izgubljena mo-

ja bitka, in tudi ne sme biti. Nikoli! Zaredi north babjih kapric Silan ne da iz rok svojega kraljestva, zlasti ne sedaj, ko se znova razcveta... Hvala Bogu, da je Ervin tak bedak...»

Zetu ni črhnil niti besede o svojem obisku pri hčeri in o razgovoru z njo. Tudi ko se je čez dva dni vračal k njej, mu ni povedal ne kam gre ne po kaj gre. O tem, da se bo že čez nekaj ur vračil, po isti cesti s Sido, ni čisto nič dvomil, in ni se motil. Sida se je vrnila brez vsakega nadaljnega odpora. Tista dva dneva je intenzivno premišljevala in proučevala.

«Naj se dokončno odločim za Danilo in zapustim Ervina? Naj zapustim Danilo in ostanem pri Ervinu? Naj ostanem pri obeh?» To so bila tri težka vprašanja, na katera je morala odgovoriti brez odlašanja. In odgovorila je: »Brez Danila ne morem živeti, a Ervin se mi smili. Počakajmo... Poizkusimo takogo. Se moram mar res ločiti? Je to neizogibno? Ne, dokler morem živeti z možem in ostati kljub temu zvesta Danilu, to ni potrebno. A bo to mogoče? Bo. Ervin se vda. Prepričan ga — z boleznijo. Verjel bo. In Danilo? Naj me zdravi... Oče ni govoril tako nes pametno.»

Pot do doma je bila mirna, ko pa je doma zagledala svojega moža vsega veselo presenečenega, je postala znova nemirna in nervozna. Najraje bi sedla nazaj v avtomobil in se vrnila v Maribor.

DNEVNE VESTI

— Pooblastila poštним direktorjem, Minister pošle in brzojava je podpisal uredbu o posebnih pooblastilih za poštne direktorje. Po tej uredbi bodo imeli poštne direktorji pravico izdajati odloke o periodičnih povzemanjih za uslužbence tega področja, določati upravne postopke IV. reda, pošiljati in sprejemati odloke o povzemanjih škoda za izgubljene pošiljke do 15.000 Din in o materialni odgovornosti uslužbencev za povračilo škoda do 15.000 Din.

— Udkovanci z zlatim vojaškim redom Karadjordjeve zvezde z meči, ki se doslej iz kateregakoli vzroka še niso prijavili, se pozivajo, da nemudoma vložijo svoje prijave pri poveljstvu vojnega okrožja, sicer izgube pravice, ki jih priznava zakon o vrstnim odlikovanjem. Pokojne odlikovanje naj prijavi njihovi svojci in predložijo poveljstvu vojnega okrožja vsa potrebna dokazila.

— Veliko zborovanje pekov. Pekari iz Savske in dravske banovine, organizirani v Savezu pekovskih obrtnikov, so imeli večeraj v Zagrebu kongres, na katerem so obravnavali važne stanovske zadeve. Kongres se je udeležilo nad 100 delegatov iz vseh večjih krajev obeh banovin. Najprej so poslušali spomin blagopokojnega kralja kraljice, potem so pa obravnavali najprej vprašanje nelojalne konkurence. Delegacija pekovskih organizacij je bila pri finančnem ministru in prošila ga je naj bi se ukini na novo uvedeni 3% prometni davek. Konzum kruha v naši državi je ponovno padel. Pekari so razpravljali tudi o nočnem počitku v pekarnah in soglasno sklenili naj se uvede v pekarnah delo od 12 ponoči do 12 popoldne. Pekari zahtevajo ustanovitve posebnih prisilnih združenj po vsji državi, kakor je zaenkrat samo v dravski banovini.

KINO SLOGA
Telefon 2730

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

film globokih čustev iz lepote

S križem in mečem

V gl. vl. poje slavni španski tenor
DON JOSE MOJICA

— Lovro Matačić bo dirigiral v Ljubljani. Svečan simfončni koncert, ki ga priredi Českoslovaška-jugoslovaška liga v ponedeljek 28. t. m. v Ljubljani, bo dirigiral Lovro Matačić. Koncert bi bil moral dirigirati slavni češki dirigent Václav Talich, ki je za zdaj izbran.

— Otvoritev brzojava in telefona pri pošti Brezovica pri Ljubljani. Dne 4. t. m. je bil pri pošti Brezovica pri Ljubljani odprt telefon, ki vrši tudi brzojavno službo. — Slovence v Ameriki. V bolnici v Clevelandu je umrl po dolgi bolezni Josip Skrabar, star 45 let. Doma je bil v vasi Tomišelj pri Ljubljani, od koder je prišel v Ameriko pred 28 leti. V Milwaukee je umrl Franc Ivančič, star 47 let, doma iz Drežice pri Kobaridu. V Nilesu je zadela srčna kap Jožipino Pajnič, stara je bila 45 let, doma iz vasi Slepšek pri Makronogu. V Clevelandu je umrl Ignac Golob star 58 let, doma iz vasi Selo, fara Mirna na Dolenjskem. V Leasle je umrl Josip Šok, star 53 let, doma iz Gradišča ob Vipavi.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno vreme. Večera je znašala najvišja temperatura v Skopju 27, v Splitu 26, v Beogradu 24, v Sarajevu 23, v Zagrebu 20, v Mariboru 17, v Ljubljani 16, v Rožanski Slatini 14. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,2, temperatura je znašala 11,6.

— Ode ubil lastnega otroka. V nedeljo zvečer se je odpravil v Bosanskem Brodu krava tragedija. V hiši zidarja Ante Sakića so vladale že dolgo neznanostne razmere. Sakić in njegova žena sta se ne prestanjo prepirala, otroci so se pa vedno zavzemali za mater. Zato jih je začel oče sovražiti. V nedeljo sta se rodila dva

pet spila in oče je začel razbijati po hiši. Sakić je pograbil sekuro in zadel 15-letnemu sinu mati težko rano na roki, da je nesrečni deček med prevozom v bolnico izkrmavel in izdihnil.

— Nova afera v Karlovcu. Po Karlovcu se je že del časa govorilo o Stevici, ki jih je nabavila mestna elektrarna leta 1933 in ki ji niso bili potrebni. Mestni načelnik je odredil preiskavo, večera pa je mestna elektrarna vložila v Zagrebu tožbo proti odvetaiku dr. Nikici Badoviću, bivšemu komercionalnemu direktorju elektrarne Oskarju Doljaku in ing. Maurerju iz Ljubljane. Gre za razliko v ceni števec, ki jih je dobavila ljubljanska tvrdka L. Maurer. Karlovska mestna elektrarna je bila oškodovana za 800.000 Din. Ing. Maurer je baje ta policiji priznal, da je dal dr. Badoviću 60.000 Din provizije.

— Tudi v Beogradu se je kruh podražil. Ker se je moka podražila so beograjski pekari sklenili podražiti kruh. Črn kruh bo do prodajali odlej po 3, bel pa po 3,50. Beograjska javnost zahteva anketo, na kateri bi se končno dognalo, kakšen je položaj na rgu in da li je podražitev kruha opravljena.

— Carinski dohodki naraščajo. Do 10. oktobra so znašali carinski dohodki centralnih carinskih blagajn v Beogradu, Novem Sadu, Ljubljani, Splitu in Dubrovniku in Skopju 24.871.324 Din Lani 10. oktobra pa 19.707.644 Din. V primeri z lanskim letom so ti dohodki carinski dohodki narasli za 5.183.637 Din.

— Putnikovi avtobusni izleti v nedeljo. 20. oktobra Logarska dolina 95 Din, Trst 140 Din (vključno potni list). Prijave pri Putniku, Gajeva ulica.

— Strašna žalost. V vasi Kozarjevi pri Glini so našli mrtvega kmeta Lazarja Resanovića. Njegovo truplo je bilo vse razmesarjeno. Resanović je živel v divjem zakonu z Milko Budić, s katero se pa nista dobro razumela in zato so prvi hip mislili, da je postal žrtev njene osvete. Milka je res priznala, da je Lazarja smrtno ranil njen oče Stevan, potem sta ga pa skupno pobila do smrti. Milkin oče je že prosedel 14 let v ječi, ker je ubil dva svoja brata.

— V smrti zaradi neščene ljubezni. Zaradi nesrečne ljubezni si je končal v nedeljo v Prijedoru življenje kurjač železniške delavnice iz Drvara Rade Kalabar. Zalužen je bil v godbenico Oljo Šaljo, ki se pa ni hotela poročiti z njim, temveč je odstopovala s kapelo iz Drvara. Kalabar je odpotoval v Beograd, Novi Sad in Futog za kapelo in večkrat si je hotel končati življenje, pa ni imel dovolj poguma. Slednje je prišel v Prijedor, kjer je našel Olgo in jo prsiel naj ga vzame, toda dekle ga je odločno zavrnilo, lo, nakar je odšel v prenočišče, kjer se je ustrelil.

Iz Ljubljane

— Kaj bo z Gajeva ulico? Trdijo, da je ta ulica najbolj velenestna. Priprati se pa o tem ne moreš, kljub nebotičniku in tako zvanim nebotičnikom. Nekateri »nestrpneži« se še vedno vprašujejo, kdaj bo ulica tlakovana. Doslej je bil dober izgovor, da je niso mogli tlakovati, dokler ni bila določena stavna črta v naravi in dokler niso bila podprta stara poslopja, ki so segala v ulico, sedaj je pa ulica razširjena v vsej dolžini ter so položili tudi že rotnike nasproti palačam Pokojninskega zavoda. Končno so tudi tlakovali hodnik ob novih Dukicevih hišah. Ostane torej samo še tlakovanje ceste, kjer sedaj »parkirajo« dvokolnice izvožnikov in kjer ima zavetje razna ropotija v improviziranih skladiščih čisto sredi ulice. Tudi smetišče je bilo že večkrat na cesti, menda samo zaradi kontrasta glede na nebotičnik. Gajeva ulica je namenjena za parkiranje avtomobilov, ko bo tlakovana. Od leta do leta je prometnejša, saj so v nji največje ljubljanske hiše, zato zahteva po tlakovanju ni zgolj kaprica. Če si ogledate cesto, se lahko še tem prej pripritate, kako potrebno je tlakovanje, saj je težko najti grobo cesto v Ljubljani.

— Veliko gradbeno delo na Erjavčevi cesti. Erjavčeva cesta je še delno nezazidana, čeprav je blizu mestnega središča. Ob nji so prav idealne parcele. Posebno lepe so med poslopjem italijanskega konzulata in igriške ulice. Ob konzulatu je prav sedaj dogradilo podjetje Battelino lepo vilo lekarnarja Bahovcu. Poleg so začeli zidati te dni tri večje stanovanjske hiše. Začuden bo ves kompleks do

igriške ulice. Na vogalu bo stala stur-nadstropna hiša dr. Frca Luckmanna, poleg ob Erjavčevi cesti pa njegovega brata Franca Luckmanna. Tretja hiša bo last soproge dr. Novaka. Hiša ob igriški ulici bo dolga 27 m, skupna dolžina hiš ob Erjavčevi cesti pa bo znašala 54,75 m. Hiši ob Erjavčevi cesti bosta trinadstropni. Vse stavbe bodo še pred zimo pod streho, če bo ugodno vreme. Gradnja stavna družba. V vseh hišah bodo samo dvosobna stanovanja, po kakšnih je v Ljubljani največje povpraševanje. Ljudje se zanimajo za nje že sedaj.

— Prvi korak k regulaciji Emonske ceste. Zaradi regulacije Emonske ceste se je prelože že mnogo črnih cestno regulirani na papirju, kar je pač cenejše. Priznati je pa treba, da je ta regulacija zamisljena zelo velikopotezno in da bodo z njo veliki izdatki. Delo zadržujejo tudi precej pogajanja za odkup parcel in hiš. Od Cezrove ceste do Gradišnice stoji hiša na levi strani izven stavbne črte, kar pomeni, da je treba podreti cel kompleks hiš in odkupiti mnogo sveta. Dolgo so trajala pogajanja samo za odkup Špetličeve hiše na koncu ceste. Občina je dala v zameno lastniku svojo hišo za artiljejsko vojašnico in prepustila mu je material stare hiše pod pogojem, da jo podre sam. Špetlič je prodal hišo, ki jo je dobil od mestne občine in zdaj zida lepo enonadstropno vilo poleg stare hiše, ki je že skoraj vsa podrt, ob novi stavbi črti. Emonska cesta je tu torej že razširjena. Toda kdaj bo ob vsej dolžini, zdaj ne more še nihče napovedati.

KINO UNION
Telef. 2221

Največji filmski uspeh letos v Ljubljani

CHOPINOV POSLOVILNI VALČE

Režija: Geza BÖLYÁRY

Igrajo: Wolfgang Liebeneiner, Hans Waag, Richard Romanovsky

DOPOLNILE: Uvertura Straussovega »Nepotirja« Igra Berlinska filharmonija, najnoviji Foxov zvočni tehnik (ABESINJA)

Predprodaja vstopnic od 11 — 12.30 in od 15. ure naprej.

Samo še danes in jutri popoldne

Jutri ob 21.15 premiera

PAULA WESSELY:

MASKARADA

— Iz Univerza in Gorupove hiše prenovljene. Stavbna sezona se pogosto najtoj razmahne jeseni, čeprav bi človek pričakoval, da bo najživahnejša poleti, ko je za gradbeno dela najugodnejše vreme. Tudi zadnje čase je v mestu več gradbenih del kakor poleti. Že delj časa obnavljajo univerzo. Kmalu bodo prebarvana vsa pročelja. Poslopje je pridobilo mnogo na zunaj. Posrečeno so povdarjeni njegovi arhitektonski elementi. Doslej je bila zunanost poslopja mračna, zdaj pa poživlja vse okoličnega barva je svetlosiva. Tudi Gorupove hiše, ki bodo kmalu povsem obnovljene tudi na dvoriščih, so dobile lepo zunanost. Prej so bile umazano rjave, zdaj so pa svetlosive. Gorupova ulica je dobila ime po štirih trinadstropnih hišah in je še delno nezazidana. Zdjaj hiše spet zaslužijo, da se imenuje ulica po nji.

— Žene nikdar več ali »Dvoboj na dnu morja« je film, kakršnega le redko vidimo. Pokaže nam življenje na morju in pod morjem. Prizori v morju so bili posneti s posebno kamero. Vsebina filma je boj za bogastvo, za zaklad na dnu morja in za »lopo« ženo. Dva drzna mornarja ljubita eno žensko, oba bi jo hotela imeti, a ona je neodločna. Vname se borba med tekmečema v ljubezni in pri delu. Boj je neodločen, a izvoljenka je pripadla onemu, ki je bil lažji. Film je poln zatave, da človek skoro ne pride iz smeha. — Greta Garbo je na poti v Ljubljano. V nekaj dneh go bomo videli v Elitnem kinu Matici v njenem najboljšem in najnovejšem filmu »Pisani pajčolan«. Ta film bo za Ljubljano prava senzacija.

— Prihodnje predstave ZKD. V petek bomo gledali veselo, zabavno komedijo »Težko je biti oče«. Glavno vlogo igra Luiza Ulrichova. Ni dvoma, da bo film ugajal občinstvu.

— Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi četrtak 17. t. m. ob eni popoldni pri vsakem vremenu izlet v Stično. (Romanska tuda barokizirana cerkev, križev pot Fortunata Wergenta, vetarna slika Sichtenrehtove, nagrobniki

ELITNI KINO MATICA
VI SE NISTE VIDELI! tel. 21-24. VI SE NISTE VIDELI!

Ljubljana je navdušena! Ljubljana uživa ob KARL ZELLER-jevi opereti

Lil Dagover P T I Č A R Maria Andergast

Včerašnje predstave razprodane. Predstave ob 4., 7¼. in 9¼. uri

Stalno prinašamo filmsko reportažo iz Abesinije.

Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

slike.) Odbod s Kongresnega trga ob eni. Zglasiti se je treba v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu pri Hradskega mostu do srede večera. Vožl bo msgr. Viktor Šteska. Za avtobus (nad 70 km tja in nazaj) 25 Din. Prijatelji umetnosti povabljeni.

— Esperantski tečaj za začetnike se bo poučeval po praktični Ce - metodi brez knjig v šoli pri sv. Jakobu. Otvoritev danes zvečer ob pol 8. Prinesite s seboj svinčnik in papir!

— Mestna plinarina naznanja, da se vrši vsako sredo z dnem 16. t. m. ob pol 20. uri poskusna kuha s plinom v lokau Mestne plinarne v pasaži palače Viktorije, Vstop prost.

— Tečaj esperanta za začetnike otvori Del. esperantsko društvo v Ljubljani jutri, v sredo 16. t. m. ob 20. uri na II. deški osnovni šoli (na Grabnu) Ljubljana. Zdravila ulica 5, v sobi št. 17. Nadalje ure po želji tečajnikov. S seboj prinesite papir in svinčnik! Pridite vsi, ki se zanimate za mednarodni jezik esperanto!

— Pojasnilo. Z letaki je bilo objavljeno, da bo v nedeljo dne 20. t. m. ob pol 10. na Taboru neki politični shod. Izjavljamo, da uprava sokolskega doma na Taboru ni dovolila dvorane v ta namen in da dvorana za politična zborovanja ni na razpolago. Uprava Sokola I. Ljubljana—Tabor.

— Iz Drevi otvaritev izpopolnjevalnega pesnega tečaja Jenkove šole v Kazinac s poukom letasnih novitet. V četrtak zopet snadajevalni tečaj za začetnike. Informacije in posebne plesne ure dnevno v Kazini.

— Plesno-sportni klub prične dre-vi v Kazini z svojimi rednimi vajami. Novi interesi vlijudno vabljeni.

— Vsak dan do 2 ure zjutraj otvortje-na Zvezde klet. Godba — ples.

Spominska svečanost obrtniške mladine

Ljubljana, 15. oktobra

V prijetnem domu obrtniške mladine v Lipičevi ulici se je smoti vršila lepa spominska slavnost. Zbrano mladino, ki je do zadnjega kotička napolnila dvorano, je pozdravil predsednik Obrtniškega društva g. Rebek. Naglašujoč, da je prepričan, da bo znala vedno ceniti trud in prizadevanje društva, ki posveča vzgoji in izobrazbi obrtniške mladine vso pozornost. V domu bodo vsako nedeljo dopoldne sestanki s predavanji in igrami. Sploh bo društvo stremelo, da se obrtniška mladina izpopolni v kulturnem pogledu.

Nato je predsednik opisal žalostne dogodke, ki so se odigrali pred letom dni 9. oktobra. Ko je naš vzhleni kralj pripravil svoj domovini mirno in lepo bodočnost, so zavratni strelci nizkotnega morila prepričali njegove načrte. Toda vsi oni, ki so računali z razpadom države, so se bridko varali. Bolj strmjen kakor kdaj je jugoslovenski narod danes in zvesto bo izpolnjeval njegovo oporočo »čuvarje Jugoslavije!« Mladina je vstala raz sedežev ter trikrat vzdihnila »Slava« v spomin pokojnemu kralju.

Sledila je kratka skioptična predstava. — Naslednje predavanje bo v ponedeljek predaval bo g. dr. Brilej o Bolgariji.

SOKOL

Sokol I. Ljubljana - Tabor ponovno opozarja sokolsko javnost, predvsem pa tiste, ki nameravajo posejati društveno telovadbo članstva, naraščajo in deca, da bo prednjski zbor sprejel nove telovadeče sebo se do 15. oktobra t. l. S tem dnem to društvo napravilo nov razpored ur ter pričelo z rednim zimskim vzgojnim delom. Zato bo društvo prilagodilo razpored z ozir na število oddelkov s stanjem 15. oktobra in bo s tem dnem tudi zaključilo sprejemanje novih telovadečih pripadnikov. Vpisovanje se bo vršilo pred telovadno uro posameznega oddelka, ki je: za člana v torek in petek ob 20. — 22., za članice v ponedeljek in četrtak ob 20. — 21.30, za

moški naraščaj v torek in petek ob 19. — 20., za moško deca v ponedeljek in četrtak ob 18. — 19., za žensko deca v torek in petek ob 18. — 19. v prednjaški sobi ali v telovadnici Sokola I. na Taboru, Uprava.

Z Jesenic

— Nov grob. Po dolgotrajni bolezni je v nedeljo preminula na Javorniku v 47 letu gospa Roza Iskra, soproga g. Janeza Iskre, delovodje v tovarni KID na Jesenicah. Pokojnica je bila iz znane narodne rodbine Ravnikove, iz katere so izšli ustanovitelji in vodniki jeseniškega in javorniškega Sokola. Tudi ona je bila v sokolskih vrstah, bila je Pred vojno članica jeseniškega sokolskega gledališkega oddelka, po vojni pa je nastopala na javorniškem sokolskem odru, dokler je niso družinske skrbi in bolezni preklenile na dom. Zapustila je zalujčega soproga in tri sinove, od katerih sta še dva nepreskrbljena. Bodi blagi pokojnici ohranjen trajen spomin, težko prizadetim preostalim pa naše iskreno sožalje.

— Sport: V nedeljo 13. t. m. se je na igrišču Bratstva vršila nogometna tekma med domačima rivaloma Alp SK »Gorenjec« in »SK Bratstvo«, ki se je končalo z zmago Bratstva v razmerju 7:1, prvi polčas 5:1. »Gorenjec« ni imel pričakovane rutine, podal je popolnoma primitivno igro z robatimi potezami in brez vsake povezanosti. Razpad ne spada med napadalec, on je izrazil krilec, na tem mestu je »Gorenjec« bolj škodoval kakor koristil. Tudi vratar ni bil kos svoji nalogi, vse ostalo moštvo pa je igralo brez glave. Nasprotno je pa »Bratstvo« prijetno iznenadilo, saj je podalo lepo igro, ki je bila za razred boljša od nasprotnikove. Moštvo se pozna dobra so- ta trenerja g. Slamiča, zlasti je viden tehničen napredek. Po potoku igre bi lahko rezultat še večji, vendar je sodnik sodil preveč rigorozno in deloma v škodo »Bratstva«. Pohvaliti pa je, ker je že v kati zadušil surovo igro. Tekmi je prisostvovalo precej ljudi, ki so v polni meri prišli na svoj račun. Prihodnjo nedeljo pojde »Bratstvo« v goste v Skopje Lok, kjer bo igralo prvenstveno tekmo s »SK Slovac«.

Naše gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

Torek, 15. t. m.: Zaprt.

Sreda, 16. t. m.: Tuje dete. Red Sreda.

Četrtak, 17. oktobra. Frak ali Od krojačica do ministra. Izven. Premiera.

Petek, 18. oktobra. Zaprt.

Opera

Začetek ob 20. uri

Torek, 15. t. m.: Pepelka Angelina. Red C.

Sreda, 16. t. m.: Zaprt.

Četrtak, 17. t. m. Madame Butterfly. Premiera. Red Četrtak.

Petek, 18. t. m.: Zaprt.

Puccini: »Madame Butterfly.« Eno naj-lepših Puccinijevih opernih del vizirilo letos naša opera v novem prevodu, novi zasledbi in novi inscenaciji. Naslovno vlog. go poje ga. Gjungenac, ki bo brezdvoma najodličnejša Butterfly, kar smo jih ke, da videli na deskah naše opere. Njeno služkinjo poje ga. Kogejeva, Pinkertona g. Gostič, ameriškega konzula g. Janko. Opera je naštdural in zrežiral z vso vestnostjo in natančnostjo kapelnik Niko Štrifot in prepričani smo, da bomo imeli prvovrstno predstavo na visoki umetniški stopnji. Popolnoma nove dekoracije so izdelane po osnutkih scenografa inž. Franca v gledaliških delavnicah. Premijera je za red Četrtak.

Med dela, ki so stalno na repertoarju opernih gledališč, spada tudi klasična opereta »Manzelle Nitouche« V popolnoma novi režiji in inscenaciji in močno, predelano, deloma po zagrebškem vzorcu, jo pripravila na našem odru režiser Kreft. Naslovno vlogo Nituche bosta menjaja kreirali izredno nadarjena gdnca Igičeva in pa gdnca Smerkoljeva, ki se je že večkrat uspešno uveljavila v stičnih vlogah.

12 DIN

Najboljši in najcenejši insercijski organ. — Oglasi v našem listu imajo popoln uspeh. Mali oglasi beseda 50 p. Edini popoldanski list Slovenije. — Uprava Ljubljana, Knafjeva ulica 5.

SLOVENSKI NAROD

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglose ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.- Din Najmanjši znesek 8 Din

Vsi let boste zadovoljni ako kupite pri nas različne ščetke, ki se rabi v vsakem gospodinjstvu

Šimenc Hinko, Ljubljana, Resljeva cesta 2 (pri Zmajekem mostu)

KAVARNA STRITAR vsak večer koncert salonski orkester pjevačice 75/L

BRIVSKI pomočniki! Vabimo Vas v tečaj vodne in železne odlacije, pridite v sredo 16. oktobra v pisarno organizacije Delavska zbornica. 2940

GRAFOLOG in birosof N. Sadlucski v Ljubljani ostane do 9. novembra. Čita: karakter, sedanjost in bodočnost. Sprejme: Vsak dan od 9 — 12 in 2 — 7. Naslov: Ljubljana, Hotel »Slon«, soba 4. 2939

Makulturni papir

proda

Uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana. Knafjeva ulica št. 5

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljena mama, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

Marija Češnovar

dne 15. t. m. po dolgotrajni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, mirno preminula.

Pogreb bo v sredo, dne 16. oktobra 1935. ob 4. uri pop. izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. oktobra 1935.

Zalužni rodbini RAŠKA-EFFENBERGER in ostalo sorodstvo.

Borba za šahovsko prvenstvo sveta

Vse kaže, da bo zmagal Aljehin — Capablanca pozval zmagovalca na match

Ljubljana, 15. oktobra. Šahovski dvoboj med dr. Aljehinom in dr. Euwejem je prava senzacija in vzbuja pozornost vsega sveta. Kako tudi ne. Štiri partije so bile doslej odigrane, pa ni bilo niti enega remija. Oba nasprotnika igrata samo na zmago, nekaj silno redkega pri sličnih spopadih. V vseh dosedanjih partijah je imel eden ali drugi možnost, da bi izbral mirnejše nadaljevanje, posebno v prvih, ako je imel slabšo pozicijo, toda — tem ni duha ne sluha. Dosledno igrata oba šahovska genija na napad, niti trohice kompromisnega duha ni opaziti med njima. Ali se bo borba končala brez remijev? Bila bi to največja senzacija, ki bi popolnoma ovrgla načelo, ki se zadnja leta čisto stiši med šahovskimi veličanini, da je večina partij med izenačenimi igral-

tija remis. Toda svetovni prvak je ovrgel lastno potezo. Žrtvoval je kmeta in dobil močan napad, kakor je že pred njim v sličnih pozicijah igral Capablanca. In pogumnemu se je nasmejala sreča. V drugi partiji se je Aljehin držal Grünfeldovega recepta, dočim je Euwe izbral Botvinnikovo potezo. Že po 8. potezah je bil Aljehin popolnoma izgubljen — zanj, nekaj silno redkega. V tretji partiji je imel Aljehin zopet bele figure. V francoski partiji je zaradi napake črnega prišel po 10. potezi v prednost. Euwe bi sicer še vedno lahko igral na izenačenje pozicije, ni pa tega storil — zopet tendenca, odločitev za vsako ceno! Psihološko zanimiva je bila četrta partija. Euwe je igral enako, kakor v drugi partiji, ko je zmagal. Aljehin kljub temu, da je igral nekoliko drugače, je bil zopet nadigran. Že v 13. potezi je bil položaj za svetovnega prvaka brezupen. Njegova pozicija je bila popolnoma raztrgana, toda Euwe je nenaodoma zaplaval v mirnejše vode, kar je postalo usodno. Kmeta, ki bi ga lahko Euwe malo prej vzel in s tem partijo odložil, je sedaj Aljehin žrtvoval in je s tem iz obrambe prešel v napad. Nato je žrtvoval še figuro in Euwe je, ker se v situaciji ni več spoznal, začel v časovno stisko. Posledica je bila tretja Aljehinova zmaga.

Vse kaže, da bo sedanjí svetovni prvak sigurno zmagal, čeprav je treba priznati, da igra Euwe idejno zelo dobro in bi se moral rezultat glasiti prav za prav 2:2. Ako bo šlo v tem tempu dalje, bo match odločen še predno bo odigranih dogovorjenih 30 partij. Bila bi to največja senzacija, ki je ni pričakovali niti sam Aljehin, čeprav se je pred spopadom izrazil, da je siguran svoje zmage. Kako dolgo trajne so neavdno bitke za naslov svetovnega mojstra, naj v svrhu primerjave navedemo dva prejšnja dvoboja. Leta 1921 je dr. Lasker odpotoval v Havano na Kubo na srečanje s Capablancom. Dogovorjenih je bilo 24 partij, odigranih pa je 14. 10 partij je bilo remis, 4 pa je Capablanca dobil. Lasker, ki mu podnebje ni prijalo, se je nato udal in brez nadaljnjega boja prepustil Capablanci svetovno prvenstvo. Kubanec se pa ni dolgo veselil svoje zmage. 15. septembra 1927 se je Buenos Airesu začel match z Aljehinom. Trajal je do 29. novembra, torej točno 2 in pol meseca. Aljehin je dobil 6, Capablanca 3, 25 partij pa je bilo remis.

Hiter konec matcha bo torej velika senzacija. Obe ta se še druga. V soboto je prispel v Amsterdam iz Pariza Capablanca in pozval zmagovalca dvoboja Aljehin-Euwe na match. Oba sta poziv sprejela, vendar si je Aljehin pridržal pravico, da v primeru, ako izgubi dvoboj z Euwejem, odigra z njim poprečni revanš in bi se šele nato spoprijel s Capablancem. Ker je sedaj skoraj gotovo, da bo Aljehin zmagal, lahko v najkrajšem času pričakujemo novo borbo — Aljehin-Capablanca. Ta match naj bi se vršil še pred velikim turnirjem v Nottinghamu, ki bo v avgustu 1936.

Dr. Aljehin

ci remis. Med Aljehinom in Euwejem pa se bje borba na nož, brez usmiljenja, brez kompromisa. Že v prvi partiji (slovanska obramba damskega gambita) je Aljehin kot beli v otvoritvi igral silno ostro na napad. Euwe se je sijajno branil. Izbral je potezo, ki jo je priporočil sam Aljehin in res se je že mislilo, da bo par-

Capablanca

Prva operna novost v sezoni

Pepelka Angelina — Komična opera v dveh dejanjih

Ljubljana, 14. oktobra. Za prvo številko Gledališkega lista ljubljanske opere je napisal ravnatelj M. Polič uvodnik »Na pragu nove sezone«. V tem članku obeta, da bo naša opera še nadalje obnavljala tako zvani železni repertoar z novimi prevodi, novo pripravo in opremo ter tako utrjevala stare postojanke. Da pa vzgojimo ansambel in občinstvo v duhu sodobne glasbe in da vršimo pionirsko delo za uveljavljanje sodobnega repertoarja, piše gospod Polič, »bo naša opera vprizorila tudi Šostakovičovo (rusko) »Lady Macbeth«, Roce (romansko) »Dibuk«, in Wagner Rogenja (nemško) »Kraljica Ljubljene«.

Rossinijeva »Pepelka Angelina« spada med nove operne adaptacije že davno pozabljenih del nekdanjega italijanskega opernega železnega repertoarja. L. 1817. rojeno »Pepelko« je Hugo Röhr priredil za bedni damski čas, ki se mora spričo življenja neoposobne sodobne operne produktivnosti zalekati v preteklost k starim mojstrom. Črtal je to in ono, dodal za zalesek druge slike veliko koloraturno anjo iz Rossinijeve

opere »Semiramis« in priredil tako komično opero v dveh dejanjih, vsako e po tremi slikami.

»Brivce seviljske in »Pepelka Angelina« sta osupljivo podobna dvojčka Rossinijeve muze. Po značaju, oblikah, tempih in celo nastopajočih osebah ala si otroka tako ali na, da takoj uganete, kdo je njun papa. Ampak takoj poročite, da je »Brivce« močnejši, simpatičnejši, izvirnejši in ne le učinkovitejši, nego tudi humornejši, prišne komike bogatejši otrok.

Kajpada je tudi »Pepelka Angelina« mojstrovina, genialnega očeta in prekipava od bogatega talenta in temperamenta, razkošne melodike, pestrosti ritmov in tempov, fine učinkovitosti in glasbeno tehnične virtuoznosti. Komika zadolženega Magnifika, špekulanta s hčerka, in eluge Dandinija, brata Figarovega, je odlična. Magnifiko je nov dr. Bartolo. Duet v prvi akti drugega dejanja med Magnifikom in Dandinijem je glasbeni vzorec živega humorja, samospev prince Ramira je krasen, viški opere pa so samospevi Angeline, koloraturke, ki ima zlasti z vložkom iz Semiramis posebno hva-

Lion Feuchtwanger:

55

Žid Süß

Roman

Ja zanemarjeni, preklinjajoči mož je bil Johann Ulrich Schertlin. Prispel je bil v Stuttgart po opravih, zavil je v krmo »Pri modrem kozluc« in se pošteno napil med preklinjanjem in meščani, dočim jih je slaščičar Benz poslušal strupeno, molče in zadovoljno, le enkrat se je oglašil: »Pod prejšnjim vojvodo je vladala deklinacija... kar je bilo sprejeto s splošnim krohotom in roganjem. Tam torej je sedel Johann Ulrich Schertlin. Že davno mu ni bilo tako prijetno pri srcu, kakor zdaj, saj ni čutil na sebi zaničljivosti, očitačnega pogleda svoje Francozinje. Pil je čez mero, potem se je napolnil v židovo palačo, da bi povedal židu svoje mnenje. Spremljalo ga je nekaj tovarišev, ki so stali zdaj zunaj v snegu, v svitu sveč, žarečih skoz okna s' avnoščno razsvetljenih dvorov. Pridružili so se jim kočjaži, kočiji, čakajočih na povratek gospode, in tako so stali zdaj pred palačo brez vsakih sovražnih naklepov. Čakali so samo radoved-

no, kdaj zagledajo Johanna Ulricha, kako ga ženo vkleknjena na stražnico. Leta je pa stal baš sredi elegantnih gostov umazan, mrdeč, poln slabega vina, usta polna najgrših kletev in peovk. Že so ga hoteli izročiti policiji, ko je pa Süß zvedel, da je to Schertlin, je odredil, naj ga čez noč zapro v norišnico, jutraj pa pošljejo v Urach k njegovi ženi.

In slavnost se je nadaljevala. Karel Aleksander, pijan že tako, da se je komaj še držal na nogah, je samo mimogrede videl, kaj se je zgodilo z Johannom Ulrichom, ni pa razumel, kaj pomeni njegov prihod. Zdal se mu je končno posrečilo priti do Süsa. Sešel je z njim za mizico v kotu, da bi se pomenil s strokovnjakom o svoji zadnji ljubavni pustolovščini. Sopol je in hropel, ker se ga je bil preveč nalezal. Njegov kostum antičnega heroja ni bil prav zapet, sam je bil top, kri mu je bila pritisnila v glavo in oči so se mu od vina motno svetile, smejal se je in trepljal spoštljivo poslušajočega žida po stegnih.

— Delikaten grizljaj, — je mlaskal sladokusno. — Dobro, je storil žid, da mi jo je pripeljal. Poskrbeti hočem, da bo primerno nagrajen. Nemški knez se ne zavzrje. Delikaten grizljaj.

lešno nologo. Prav lepi so opori Dandinija, izredno občutni pa razni kvarteti, kvinteti, seksteti in še posebej baali vsa ansambla, vse po maniri stare italijanske opere in vspekloni tipično Rossinijevo.

Novoga, že nezanemljivega nam torej ta 118 let stara opera res ne nudi, pač pa daje gde. Zuprevi mnogo prilike, da se nam ponovno predstavlja kot izvrstna koloraturka. Če je imela naša vprizoritev ta namen, jo je dosegla.

Gde. Zuprevi v svoji koloraturni pevski umetnosti vsekakor se napreduje in je žela za svoje velike, težke arije vselej apeličjalne aplave na odprti sceni in po vsaki sliki iskrene ovacije. Prejela je mnogo poštene zmoženih konkor, še posebej iz ure priznanja, da je občutno izpopolnila svojo vokalizacijo tako da nje neprestano žuboroče floriture in rulate še bol in razumljivo. Tudi igralci so polno zadovoljevali.

Tudi g. Gostiš je imel dolga koloraturno partijo in jo izvalil zelo spretno. Glas se mu je izpolnil, srednje lega mu zveni zopet izredno prijetno in višine padeja lažje, vsem pa se zdi, kakor da se mu je glas okreplil. Njegov don Ramiro je torej aplažno ugaljal in je prejel za učinkovito arijo posebno toplo priznanje.

Grotesknež dora Magnifika poje in igra g. ravnatelj Beteta svede sopol odlično, z realistično komiko in sijajnimi pevskimi efekti. Občinstvo ga je nagajalo s prisajenji od zabotke do zaključke.

Prav poseben kreacijo je podajal g. V. Janka a slugo Dandinijem, ki igra prince, pevski močno, igralski vseokoli živahno in predzno nespodobno. Ga. Kogejeva in ga. Ribčeva sta bili prav dobri, čeprav hudobni Angelinini sestri Tisa in Klorinda, g. Petrovič pa častljiv Alidoro, princ vrgotijeli. Ako bi se ta pevec toplega glasu iznebil svojega trdega držanja, okrolosti in neigibnosti tudi v mimiki, bi bilo publiki zelo všeč. Igraleke šole mu je nujno treba.

Tudi zbor, ki je točno pel, bi potreboval več edelavne igrze mehkejšega nastopanja. Zdal večkrat postaja kakor pojoli avtomati po odru, brez občutstvenosti in zanimanja.

Plešoča pastirica in pastirka sta podala graciozno ga. Brannarjeva in ga. Japjeva. Orkester, ki se še ni docela ugrtel, je vodil g. Neffat, rečijo pa je imel g. prof. Šest. Vse v vsem: solistovski odlični in lepo opremljena predstava, ki je artistično imponirala.

Fr. G.

Ing. Pengov, novi predsednik šavtske župe draske banovine.

Revolucija v medicini

Nova metoda lečenja nekaterih bolezni, proti katerim se oficeijna medicina še težko bori

Pod naslovom »Revolution en médecine« je izšla pri Flamariouu v Parizu knjiga Rene Johanneta, novinarja znanega sicer po kritičnih in literarnih kritičnih delih. Že pred leti je Johannet napisal knjižico »Čudno zdravljenje dr. Gilleta«. Novinar ki mu je bilo po težki bolezni vrnjeno zdravje, je postal iz hvalečnosti propagator svoje zdravniške in njegove nove metode. Sam zdravnik dr. Paul Gillet je opisal svoje odkritje v knjižici »Sympathicotherapie«. V informacijo bodi še povedano, da je bila oktobrska številka lanskega letnika medicinske revije »Vie medicale« posvečena anketi o tej metodi. Anketa, ki se je udeležilo 31 zdravnikov, večinoma profesorjev laringologov se z večino glasov ni izjavila proti metodi, čeprav je bilo njeno stališče stilitirano zelo previdno. Nekateri zdravniki pa očitajo dr. Gilletu veliko reklamo, trgovsko eksploatacijo. Izlečenje pripisujejo sugestiji ali pa ne smatrajo metode za dovolj zrelo, da bi jo resno proučevali.

Sympathicotherapie je nazval dr. Gillet leta 1929 svojo zdravilno metodo, obstoječo v tem, da se zdravnik s topimi palčicami dotika nosne sluznice. Svojo

metodo je priporočil praktični medicini in nevrologiji, ne pa laringologiji ter jo strogo ločil od drugih endonasalnih poseganj, na primer od znane Bonnierove kauterizacije nosne sluznice. Uspešno leči zlasti živčne afekcije, s katerimi se oficeijna medicina doslej zelo težko bori, ta ko tabes, enostransko paralizo in otroško možgansko paralizo. Najuspešnejše baje leči pljučno astmo, ki jo izleči v 65%, angino pectoris pa v 55%, dalje neuralgijo, migreno in težke sklepne afekcije. Manj uspešno leči bolezni nevrovegetativnega sistema in nekatere psihične motnje. Posebno težko se leči bolezni, ki spadajo med težke tudi v oficeijni psihiatriji.

Dr. Gillet sam vzklida o svojih ozdravljenih očitveno začuden: In vendar hojijo! Svoje navedbe podpira s statistikami, navdušenimi pismi ozdravljenih in dokumentarnim zvočnim filmom, ki je prisostvoval njegovi prvi predstavi tudi minister narodnega zdravja. Zdi se mu, da zapušta medicina fizično, anatomsko ero in stopa v bolj fiziološko, živahnijo dobo. Dr. Gillet pa ni pozabil pripomniti, da se zna zaenkrat samo on čudodelno dotikati nosne sluznice.

Kdo so askari?

V poročilih o bojih med Abesinci in Italijani se večkrat govori o domači italijanski vojski, o tako zvanih askarih. Marsikdo misli, da je to posebno zamor. ako pleme ali narod Askarov. V resnici pa ni tako. Ta beseda je arabskega izvora in pomeni vojak Arabščina ima na drugo, ge jezike v severni in srednji Afriki in Aziji tako velik vpliv, kakor ga je imela prej latinščina na evropske jezike. Mnogi arabski izrazi se rabijo po vseh krajih od afriške obale Atlantskega oceana do Rdečega morja in od tod do Perzije in Indije.

En tak izraz je tudi askar, znan celo na Balkanskem polotoku, kjer so rabili Srbi in Bolgari za turško vojsko izraz askar. Zdalj rabijo ta izraz evropske vesele, si le imajo v Afriki kolonije za vojaške, domače zamorce. Askar ali v italijanski ascaro pomeni torej črnega vojaka, pa naj bo doma iz Libije, Somalije ali Kon, ga in naj pripada kateremukoli plemenu.

Zakaj ne nosijo Arabci srajce?

Arabski, zagoreli sinovi pustinje, nikoli ne nosijo pod svojimi belimi haljami srajce. To je nam Evropecem nerazumljiva navada. Dober poznavalec arabskega življenja trdi, da je odpor do srajc zgodovinskega izvora in da nima prav nič skupnega z vročim podnebjem arabskega po otoka. Ko so bili Arabci naseljeni še v Španiji, so nosili platnene srajce kakor domačini. Med osvobodilnimi vojnami proti arabskemu je

oblegala kraljica Isabella Kastilska Granado in svedčano se je zavezala, da ne bo prej preoblekla srajce, dokler Granada ne bo rešena arabskega jarma.

Po krvavih bojih je mesto padlo in juški posadki je bil dovoljen prost odhod. Ko je zvedel vodja španskih Arabcev za Isabellino obljubo, je prisegel da noben Arabec prej ne bo oblekel srajce, dokler Granada zopet ne bo v arabskih rokah. Vsi Arabci so raztrgali raz sebe srajce in nikoli več jih niso oblekli. Minilo je petsto let, Granada je še vedno španska, Arabci pa zvesto drže prisego.

Dovoljeno in prepo-vedano

Razne države imajo različne večerke, dokaj čudne zakone in predpise. V Nemčiji je strogo prepovedano metati pred Hitlerjem ali katerikoli njegovih ožjih sotrudnikov rože na cesto. Ta prepoved je razumljiva, saj lahko pade s šopkom na cesto še kaj drugega. V Turčiji si dijakinje in učiteljice ne smejo barvati ustnic. Durhovniki in redovniki ne smejo javno hoditi v duhovniških ali redovniških oblačilih, pa naj bodo katerekoli vere. V Severni Ameriki v državi Wisconsin je izšla nedavno naredba, da mora vsak restavracij k vsaki jedi, ki stane nad 10 Din, priložiti vsaj 20 gramov sira. Kdor tega ne bo storil, bo kaznovan. S tem hočejo oblasti pomagati farmarjem, ki imajo toliko sira, da sami ne vedo, kam bi z njim.

V kitajskem pristanišču Wuhu so oblasti prepovedale ženskam barvanje nohtov, trajno ondulacijo, visoke pete, obleke brez rokavov in noge brez nogavic, kar močno spominja na režim, ki so mu v zad-

bi nastopil, za trnje pa hoče pripraviti Prolog kot uvod. Libreto je že gotov, toda Rahmaninov, ki nima posebno rad svoje »Aleksa« in ki piše sedaj novo simfonijo, je odgovoril, da še ne ve. V pogovoru z novinarji je Saljapin izjavil, da bo minilo leto 45 let, odkar je začel peti v operi. Ob tej priliki priredi jubilejno gostovanje po glavnih mestih in to bo njegova zadnja pevska turneja. Dovolj je že, je dejal, zgradim si kje ob vodi hišico in živim komi kmet, kot star vpokojenec.

Zagrebški listi so včeraj priobčili vest, da pride Saljapin v kratkem v Zagreb, kjer priredi koncert. Če je to res, bo slavna pevača najbrž pridobila za en koncert tudi Beograd. Morda bi pa mogli pribaviti tudi v Ljubljano. Še en pravilo, da Saljapinovo glas ni več tak, kakor je bil prej, saj je pevec že star, vendar ni bil njegov koncert v Ljubljani kulturni dogodek, kakršnega še nismo imeli.

Med ribami

— Zdi se mi, da bo bojja, če pojdem igrat maršja. Pri ribičev je človek preveč navezan na sredo.

Komunisti

Odkrijemec urarjev: Pogledajta, prostim, kaj je s to uro. Če laži, stoji, če pa vidi, gre.

der je začel zopet z važnim obrazom, mahajoč z rokami:

— Ta ima oči, mrha! Oči! Veš na kaj sem se moral spomniti. Tega ne boš uganil, ne, svoj živ dan ne uganet tega.

Smeh mu je zaprl sapo, najprej se je smejal tiho, potem pa vedno glasneje, dokler se ni stresalo vse telo.

— Na tvojega maga sem se moral spomniti, na tvojega čarovniškega strica, ta ima oči, mrha! Magus — tega prvega vam ne povem.

Naenkrat ga je obšla jeza. Ne povem tega čarovniški pes, prokleti, podli! Pa naj pozre to, naj se zadusi in zadavi čarovnik, prokleti židovski čarovnik!

Prestrašeni žid je naglo odskočil in dvignil prosoče roko, kakor, da se hoče braniti. Toda Karel Aleksander pijan in razjarjen, se je mukoma dvignil, hotel se je postaviti v pomorno vojskovo pozo, kakor na sliki, ko nasakuje s svojimi helebardniki Beograd, potem je pa zarohnel:

— Meni lahko prorokuje vsakdo, kar hoče! Ne bojim se! Dovolj poguma je v meni. Sem Karel Aleksander, vojvoda württemberski in teški. Po milosti božji! Stojim nad usodo. Nemški Achilles! Po milosti božji!

Toda kmetu je omahnil nazaj na stol in se zadovoljno nasmejalo. — Kakor jezero v gozdu, — je še zamrmral, potem je pa zasopel, zasopel in zasumiral.

A slavnost se je nadaljevala. Njen trnč se je odšil na ulico, kjer so peljali Johanna Ulricha mimo njegovih šepetajočih tovarišev. Iztrzenjenega izžrepanega in bledega, širil se je dalje v mesto in po vsej deželi, ki je spala, vzdihovala, se nemirno premetavala z ene strani na drugo, se prestrašeno prebujala, mrmrala sama pri sebi in godrnjala. Potem je pa zopet zasopala in trpela dalje.

TRETTJA KNJIGA ŽIDJE

I.

V mestih na obali Sredozemskega morja in Atlantskega oceana so živeli židje v slavi in moči. V njihovih rokah je bila trgovina med vzhodom in zapadom. Svoj vpliv so bili razširili preko morja. Opremiti in poslali so bili orve ladje v zapadno Indijo. Organizirali so trgovino z južno in srednjo Ameriko. Odprli so Brazilijo. Ustanovili so sladkorno industrijo v zapadnem delu sveta. Položili so temelje za razvoj New Yorka.